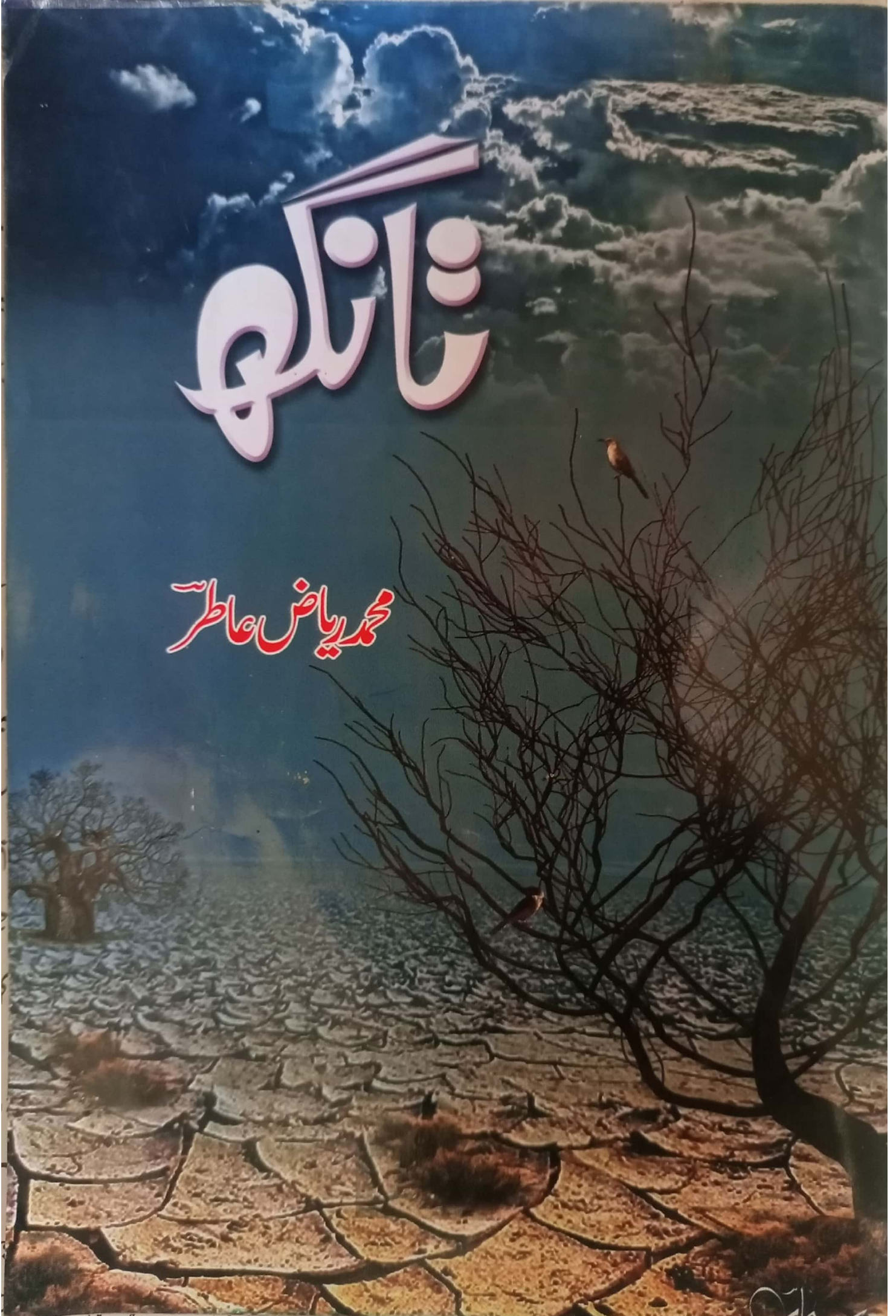

شانگه

محمد رياض عاطف

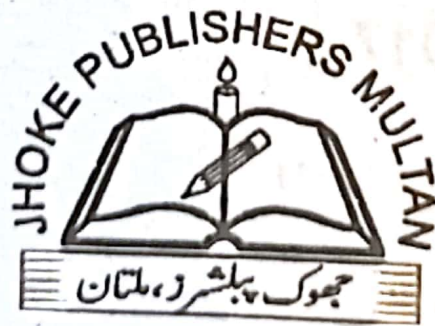

تانگہ

محمد ریاض عاقر

0346-8887569

0331-2206522

جھوک پبلشرز دولت گیت ملتان

061-4511568-0308-7385765

SaraikiKitabaan.blogspot.com

ہار سنگھار
قیصر ساحل

جملہ حقوق ہتھیکیڑے ہیں

محمد ریاض عاظمی	:	ناں
تانگہ	:	کتاب داناں
قیصر ساحل (03466119677)	:	مشینی لکھت
محمد رفیق ساگر	:	استاد شاعری
زبیر دھریجہ	:	مکھ پنا
صدر علی صفدر، عصمت گرمانی	:	ترتیب
پہلی 2017ء	:	چھاپ
30 روپے	:	مئل
دماں پبلشرز دیرہ اسماعیل خان	:	لمرفوں
دماں پبلشرز دیرہ اسماعیل خان	:	ونڈک ہار
امیر سلطان مغل - گلوکار رفیق خیالی	:	چونک
- خالد بلال نذیر احمد سینٹی - غلام فرید نفیس - سعید سندھی - ثاقب دامانی - ثاقب نواز ساقی		
پتہ: چیری بھوڑ تحصیل پروا دیرہ اسماعیل خان		

انتساب

(سرائیکی زبان دے ہیرے)

استاد الشعراء استاد ڈاکٹر گلزار احمد گلزار کلاچی

بابائے دامن استاد الشعراء استاد نصیر سرمد سائرومی (مرحوم)

تے

پیارا بھرا ملک عمر دراز کٹائی دے نانویں

مکمل وادھ دا شاعر

تانگھ رہ ونجے چنگی گالھ اے
تانگھ چھٹی تاں جنڈری منگی

آس نراس دی چھک تاں ہوں اوکھی ہے ”ریاض عاطر“ اپنے اندر پھلوٹ کر کے
گالھ کیتی اے۔ ”ریاض عاطر“ بھور دارہن آلے۔ چیرھی دیرے اسماعیل خان ضلع دی
پک وستی ہے۔ بھوہرتے ایندے آسوں پاسوں محبت تاں ملدی اے، پاٹی نہیں ملدا۔ اے
مکمل وادھ داستاواں ہے، جینکوں دمان وی آہن۔ بوٹے ساوے رہ ونجن، پھل کڈھن
تے اکھیں ٹھارن۔ ریاض عاطر ناگنی چا کے پاٹی دے گھرے بھر بھر کے بوٹیں کوں پاٹی لائی
رکھدے۔ سرائیکی ساڈی ماء پولی ہے، مٹھی پولی ہے، ہزاراں سالوں کنوں آندی پئی ہے
۔ ہن کچھ ڈر بھو تھیندا پئے، نویں ٹیکنالوجی آگئی ہے، میڈیا نویں چھند ڈکھیندا پئے
سرائیکی ثقافت، گل نہ ونجے، اسوں ماء پولی تے اہٹی ثقافت کنوں انجان نہ تھی ونجوں، اے
سرائیکی وسیب داکم اے جو چھیروں ڈیکھے راہندا۔

لطف علی یا خواجہ فرید جیدھے کھرورتن اے نہ تھیوے جو اسوں انہاں کوں سمجھ سجاٹ نہ سہوں۔
کتھاں رہ گئے ہن کھوہ، کتھاں رہ گیاں جھلاریں، کتھاں رہ گیاں جچوں کتھاں
اٹھ کچاوے۔ میڈا تاں ایہو سنیھا ہے سرائیکی بھراواں کوں سرائیکی پولی تے سرائیکی ورت
ورتیرے کوں چھوڑے رہ ونجوں۔

گلزار احمد گلزار کلاچی ترمٹ

دیرے دے دوست

دیرے نال دل اے، جڈاں وی کوئی دیرے اچوں آوے ساہ پئے ویندے، دیرے
دے دوست آئے پٹھن۔ ڈوشاعران، ہک گلوکاراے، شاعر ریاض عاظر تے ریاض ساگر بن،
گلوکار داناں رفیق خیالی ہے، عاظر کون ڈیکھ تے میکوں قیس فریدی سکین دا شعر یاد آئے:

”خوشبو خوشبو تیڈیاں جھوکاں

وانگ ہوا دے گولاں تیکوں“

رفیق ساگر سکین تاں ہمیش آمدے رہندن، انہاں دا انقلابی کلام جھوک اچ
چھپدارہ ویندے، رفیق خیالی سکین تے ریاض عاظر سکین نال پہلی ملاقات اے، رفیق خیالی
سکین کون میں ارداس کیتی اے جو اپنی آواز دی خیریت اسکوں وی ڈیون ہا، خیالی سکین
پہلے ڈوہڑہ تے ول احمد سکین طارق دا گاؤں

کیرھے ڈساں بھٹیں دے وٹ بھٹیں دے وٹ بہوں دور ہن

ہک تھل پیا آسی اچن بھٹیں دے وٹ بہوں دور ہن

ریاض عاظر سکین آلے پاسے منہ کیتے، انہاں توں حال حویلہ چاتے عاظر

سکین ڈسائے جو سکین! میں تانگھ اچ آں، تے تانگھ چا آیاں، میکوں کتاب دی ڈاڈھی سک

تے مونجھ ہئی، جھوک دی تے تہاڈے ملن دی۔ میکوں تانگھ ہئی جو تساں پروا آؤ سوتے

تہا کوں ملسوں، تساں سیف اللہ بقرار کول آوے، تہا کوں نہ ملواتے بقرار اسکوں بقرار

چا کیتا۔ میں عاظر سکین دیاں گالھیں سڈا پٹھاں، او جو الیندے پٹھن سچ الیندے

پٹھن، انہاں دے گالھیں اچ سچائی تے محبت اے۔ سچ پچھو عاظر سکین دے گالھیں

دی مہک اچھا مہکائے جو کوئی سُدھنی رہ گئی، میں پچھے سیں!

تہاڈا ناں؟ محمد ریاض

تخلص؟ عاطر

ابے سیں دا ناں؟ محمد بخش

جہاں؟ 1994ء

اُستاد شاعری؟ محمد رفیق ساگر

آغاز شاعری؟ 2009ء

پیشہ؟ زمیندارہ

چیزیں بھوہر تحصیل پروا ضلع دیرہ اسماعیل خان۔

ڈھیر سوال سُن تے رفیق ساگر اکھیندن سیں خیرتاں ہے؟ ہر گال پوتے پو
پچھدے پو، میں اکھیا خیراے، پچھدا پیاں جو آدمی جنیں نال لاوے پتہ تاں ہووے جو
اوکون اے تے کیا کریندے؟ رفیق خیالی سیں اکھیندن ”یاری لاوٹ تے توڑ نبھاوٹ
ساکوں پیر فرید دا ڈس اے۔ عاطر سیں اکھدن، سیں! میں ایس سا نکلے آیاں جو کتاب وی
چھاپ ڈیو تے کتاب دا تعارف وی لکھ ڈیو، میں اکھیا بھلا عشق تے مُشک داوی کوئی جان
پچھاں ہوندی اے، اوتاں اپنا تعارف آپ ہوندی اے۔

عاطر اکھدے ول وی؟ کجھ ضرور لکھو جو برکت تھی پووے، میں اکھیا میکوں ڈا

تاں فی امد اول وی میں لکھینداں۔

سرائیکی وطن ویسب تے جڈاں غیریں دا قبضہ نہ ہا اساں اہٹی ہر شے دے آپ
مالک ہاے، پر جڈاں ظالمیں اساڈی شاہی تے قوضہ کر گھدا تاں ہر شے اساں توں کھی
گئی تے ول عاطر سیں اکھدے۔

ساڈی شہی تے ظالم پٹھے ہن
تہوں کوئی شے سستی نہیں رہ گئی

عاطر سیں آکھدے قصے کون سٹھسی؟ نانی نانے تاں نی رہ گئے۔ عاطر وڈی
گالھ کیتی اے، ایندی گال دااے مطبل نی جو نانی، نانے، ڈاڈی ڈاڈی ڈاڈے کائنی، مطبل اے
ہے جو قصے سٹاواں آلے کائنی، قصہ کہیں وی ویسب دی ترخ وی ہوندے تے لوک دانش دا
حوالہ وی، اہح اساکوں ولا اول دور تے اول زمانے دی ضرورت ہے جتھاں ساری ساری
رات قصے ہوندے ہن۔

قصے عاطر کون سٹھسی

پڈھڑی نانی نانے نہیں رہے

چنگی تے سوہنی شاعری او ہوندی اے جینکوں جو پڑھے او آکھے اے تاں

میڈے دل دی گال اے، عاطر دی غزل دے ڈے شعر ڈیکھو:

سوہنیں سوچ سچیندا کوئی نہیں

سچ اچکل الویندا کوئی نہیں

توٹیں جتنا رزق ہے عاطر

حق دی راہ تے لیندا کوئی نہیں

میکوں اے شعراں سانگے چنگے لکھن جو میں سرانیکی تحریک سانگے سب کوں

زلن دی گال کرینداں، قربانی ڈیوٹ دی گال کرینداں، سرانیکی تحریک سانگے وقت اچوں

وقت تے پیسے اچوں پیسہ خرچ کرن دی گال کرینداں، کوئی نی سٹدا، قارون توں وڈے

قارون ہن، خرچ نی کریندے، مرویندن، کتے ہلے کھاویندن پرہے ہتھناں چنگے کم سانگے

خرچ نہ کریں۔ اپنے وطن وسیب، وسیب دی قومی آزادی تے وسیب دے حق حقوق دی
تحریک سانگے کوئی دھیلہ خرچ نی کریندا تاں صوبہ کیوں بٹسے؟

سئیں یتیم جتوئی آکھیا ہا

ساہ جھنٹ تے جھات پاواں

ہولے ودی الاواں

ڈیکھاں تاں چوری چوری

جندڑی بچاوٹی تھئی

یاری نہ لاوٹی تھئی،

لوکی کھلاوٹی تھئی،

مد ساوٹی گزر گئی

ہک ڈینہ نہ ساوٹی تھئی

ساہ دے بارے ہک لطیف گال سئیں عاٹروی کیتی اے۔ شعر ڈیکھو:

آجھیں غم دے وات ہے زندگی

ساہ وی عاٹر بارا لگدے

چھیکڑوچ میں مبارکباد ڈینداں تے دُعا کرینداں جو عاٹرسئیں دی شاعری دی

خوشبو عام تھیوے۔

ظہور دھریک

حمد باری تعالیٰ

ڈینھ تے رات دا مالک توں ہیں
ہر ہک ڈات دا مالک توں ہیں

توں ہیں خالق مالک رازق
ہر سوغات دا مالک توں ہیں

ڈکھ سکھ خوشیاں تیڈے ہتھیں
ہر صدمات دا مالک توں ہیں

چنس و انس ملک وی تیڈے
ہر ہک ذات دا مالک توں ہیں

سارے موسم رنگ ہن تیڈے
مینہ برسات دا مالک توں ہیں

ساہ ساہ تیڈے ہتھ ہے مولا
ساہ سکرات دا مالک توں ہیں

عاطر دم دم ایہو لکھداں
کل کائنات دا مالک توں ہیں

نعت شریف

اساں میلاد مدنی دا منیندے ہیں تاں ہاں ٹھردے
جے نعرہ یا رسول اللہ دا لیندے ہیں تاں ہاں ٹھردے

جیکر کوئی وی منیندا نہیں اُنھاں دی بد نصیبی ہے
اساں جھنڈے جڈاں مدنی دے چنیدے ہیں تاں ہاں ٹھردے

ایندا جتنا خیال آندے ساکوں اتنا سکون آندے
اساں محفل نبیؐ سیں دی منیندے ہیں تاں ہاں ٹھردے

اے اُمی آئے! ایں جگ دے وچ ایندا عالم ہے رب اکبر
اساں صفتاں ڈیہاں راتیں لکھیندے ہیں تاں ہاں ٹھردے

اے عرشاں دا سیں آحمد ہے تے فرشاں دا محمد ہے
 ڈوہیں نانواں کوں لکھ لکھ کے چمبندے ہیں تاں ہاں ٹھردے

مزل ہے مدثر ہے اے کابل ہے تے اکمل ہے
 ایندے بارے اساں جتنا سچبندے ہیں تاں ہاں ٹھردے

جڈاں دنیا تے آئے سوہنٹراں تاں رب خوشیاں منائیاں ہن
 اساں عاظر خوشی سیں دی کریندے ہیں تاں ہاں ٹھردے

غزل

پُھل پُھل ہوندن پُھل خار نہیں ہوندے
 پپلیں دے کئی بار نہیں ہوندے
 دشمن تاں بس دشمن ہوندن
 دشمن کہیں دے یار نہیں ہوندے
 جیڑھے لوگ ضمیر وچیندن
 کون آہدے غدار نہیں ہوندے
 چیندے گل اچ غم ہوون تاں
 اوندے گل اچ ہار نہیں ہوندے
 موت نہیں کہیں کوں ڈس کے آندی
 موت دے کوئی وی وار نہیں ہوندے
 نیک وی ہن ایں جگ تے عاظر
 سارے چور چکار نہیں ہوندے

غزل

بخت دے نال زوال وی ہوندن
 اوکھے سوکھے حال وی ہوندن
 لوک دیہاتڑ سادے سُدے
 اکثر اے لچپال وی ہوندن
 گلکلیاں دے وچ راہوٹن آلے
 کئی کئی لوک کمال وی ہوندن
 زندگی دے ایں یار سفر وچ
 اوجھڑ کئی بگڑدھال وی ہوندن
 دل وٹوا کے رول ڈیندے ہن
 اتجھیں کوئی بھائیوال وی ہوندن
 عاظر پگالھ اے یاد رکھیں توں
 گندیاں دے وچ لال وی ہوندن

غزل

سوہٹیں سوچ سچیندا کوئی نہیں
 سچ اچکل الویندا کوئی نہیں
 بکھ توں نال گوانڈھی مردے
 حال غریب دا چیندا کوئی نہیں
 تو ہیں ہر دی اکھ دا تارا
 تیڈی گالھ ولیندا کوئی نہیں
 پیو کوں آہن پاگل تھی گئے
 پیو دی گالھ منیندا کوئی نہیں
 نفرت کر برباد ڈتا ہے
 پیار دی گالھ کریندا کوئی نہیں
 توٹیں جتنا رزق ہے عاظر
 حق دی راہ تے لیندا کوئی نہیں

غزل

پار تیڈا بہوں پیارا لگدے
 تھولا نہیں بہوں سارا لگدے
 سچ الویندا کوئی نہیں اچکل
 تہوں تاں سچ ہُن لہرا لگدے
 تیڈے ہتھیں واگ ہے سائیاں
 تیڈا یار اشارا لگدے
 بچرے دے ڈکھ کلا کیتے
 ڈینھ وی گھپ اندھارا لگدے
 تیڈے سنگ جے غیر میں ڈیکھاں
 میڈے ہاں اچ آرا لگدے
 اچھیں غم دے وات ہے زندگی
 ساہ وی عاٹر بارا لگدے

غزل

تیکوں یار کمال ڈیکھانواں
اندر دے گڑدھال ڈیکھانواں

توں آہدا ہیں یاری مشکل
یاری تیکوں پال ڈیکھانواں

محنت نال پدھیندی رہی ہاں
آ میں تیکوں شال ڈیکھانواں

تیکوں تیڈی یاد اچ سوھنڑاں
پلکیں تے پنڑیاں ڈیکھانواں

کیوں عید منیندے راہندن
پیرو راہنیں پال ڈیکھانواں

کہیں پاسوں نہیں ساوں ڈسدی
وسے دے وچ کال ڈیکھانواں

ساہ سکرآت دی سولی تے ہے
من دے مونجھ ملال ڈیکھانواں

حال ظہیر ہے عاٹر ساڈا
اُجڑی جھوک دا حال ڈیکھانواں

غزل

ساڈی وستی وستی وستی ہئی
 ہن وستی وستی نہیں رہ گئی
 ایویں لگدے جیندے مر گئے ہیں
 جیویں جان اچ مستی نہیں رہ گئی
 ساڈے شہی تے ظالم پیٹھے ہن
 تہوں کوئی شے سستی نہیں رہ گئی
 چیرھا مالک ہئی جاگیراں دا
 اوندی قبر تے تختی نہیں رہ گئی
 ہن یار جوانی ڈھل گئی ہے
 او پہلی ہستی نہیں رہ گئی
 اساں عاظر ہن خوش باش ہسے
 کوئی مونجھ بے بختی نہیں رہ گئی

غزل

پہلے یار زمانے نہیں رہے

پیار بھرے یارانے نہیں رہے

پیٹ تاں اچکل سنج بر لگدے

پیٹ اچ کاہیں کانے نہیں رہے

پیار دی راہ تے مر مٹ و بچٹا

سچے لوگ دیوانے نہیں رہے

اچکل وستی چپ دے وچ ہے

گانوٹ گیت ترانے نہیں رہے

قصے عاظر کون سٹھسی

پڈھڑی نانی نانے نہیں رہے

غزل

پیار دیاں جانی ڳالھیں ساریاں اوکھیاں ھن
 لاناں کہیں نال یاری یاریاں اوکھیاں ھن

پیار دا دعویٰ دار سڙانوڻ سوکھا ہے
 عشق اچ کرڻیں یار خواریاں اوکھیاں ھن

غم دے تار سمندر ترڻے پوندے ھن
 غم دیاں جنڈری جیوی تاریاں اوکھیاں ھن

پیار دا پنڊھ تاں اوکھا پنڊھ ہے یار میڙا
 پیار دیاں قسمیں جانی گارھیاں اوکھیاں ھن

چوری آله سارے مجنوں بن ویندن
 کاہیں دے عاظر کرڻیں داریاں اوکھیاں ھن

نہیں بھل سگدے توں یاد ہوندیں ساڈے ہر ہک راز اچ توں ہوندیں
 ساڈی زندگی دا مختیار جو ہیں ساڈے ہر انداز اچ توں ہوندیں
 ساڈی سوچ تے قبضہ تیڈا ہے ساڈے ہر ہک ناز اچ توں ہوندیں
 تیڈی یاد ہے عاظر ایں رنگ دی پنچ وقت نماز اچ توں ہوندیں

تیڈا پیار ہے ہاں دی جھل ساڈی تیڈا پیار وینڈا نوٹ والے ہیں
 تیں کامل اکمل مدنی دے اساں سہرے پگانوٹ والے ہیں
 تیڈا ورد کریسوں زندگی تیں تیڈا سبق پکاوٹ والے ہیں
 تیڈے ناں تے عاظر رب خوش تھئے تیڈا جشن مناوٹ والے ہیں

مسدس

ساڈی کیا زندگی کیا جیوٹ ہے جیڑھے حال دے وچ پئے جیندے ہیں
 کئی مد لنگھ گئی ہے چڑھدے ہوئیں پئے صبر پیالے پیندے ہیں
 ہر پاسوں زک ہن زک لگدن، اسماں جیند ووی اہج تھیندے ہیں
 ساڈا ساہ ساہ ہے بس سولی تے ہر ساہ تے اوکھے تھیندے ہیں
 ساکوں سوچ ایہا بس کھا گئی ہے کیویں زندگی وی گزران تھیں
 کڈاں مگسی مونجھ علاقے دی کڈاں پورا اے ارمان تھیں

مسدس

اسماں ہر پاسوں نقصان اہج ہیں اتھاں چیرھے آندن تر ویندن
 جھک جھک کے ملدن ووٹ کیتے جڈاں جیت ویندن پہہ گھر ویندن
 ساڈے نال ایں پاٹی روڈاں دے کئی کوڑے وعدے کرویندن
 اتھاں چیرھے وی بیمار تھیندن نیوں شہر دو راہ تے مرویندن
 بن موت اسماں بس موئے پئے ہیں چیرھے آندن مڈیاں کھا ویندن
 حق عاٹر بس حقداراں دا ہن چچھے گھر وچ لا ویندن

مسدس

کوئی آدے ساڈ و دل دی دھاں کوئی سٹے ساڈے سینے دے وچ کتنے ارمان ہن
 ساڈے سنج پین گھر ہسے اوکھے حشر تر یہہ توں مردے پے ساڈے سکین ناداں ہن
 ایسے سوچاں سچیندے دھمی دھمدی ہے ساکوں ہر ویلے تھیندے پے ڈکھ داں ہن
 ساڈے بارے کہیں لہج تداے سوچاوی نہیں کتنے تھی گئے تے تھیندے پے نقصان ہن

ناں کوئی روڈ ہے ساڈا اناں ہے پائی ساڈا اساں اپن حال دے وچ گزر دے ہسے
 کیا اے زندگی دی گزران ایویں ہوسی ساہ کوں جھن جھن کے عاظر پے مردے ہسے

ڈوہڑہ

تیکوں کیا علم ہے بن تیڈے سکین تیڈی یاد کمال اچ رہے وینداں
 کہیں ویلے حال توں ڈیکھ میڈا تیڈی مونجھ ملال اچ رہ وینداں
 میڈے گل جو رووٹ گھت گنیں توں تہوں رووٹے حال اچ رہ وینداں
 میں عاظر غم دے روہ اچ ہاں تیڈی پل پل بھال اچ رہ وینداں

کن ویندیں چھوڑ کے کلہڑی کوں میڈی جندتے جان جہان جیویں
 میکوں سٹ کے غم دے صحرا وچ میڈی زندگی دا سلطان جیویں
 تیڈے پاجھوں کیڑے کم دی ہاں میڈی لہج دھج تے سئیں خان جیویں
 بن تیڈے عاٹر رُل ویساں دل تئیں تے ہے قربان جیویں

000

وت سانوٹ لگ پگئے سانوٹ وچ تیڈی یاد دے بوٹے پھلسن
 وت پار کنوں اروار ولا کل کونجاں وٹنیں ولسن
 وت میں ہوساں کئی روگ ہوسیں کئی نیر اکھیں چوں چلسن
 وت عاٹر موسم رنگ بدلانے وت پیار دے جوڑے رسن

میڈا پیارہانویں ونج غیرداتھیں میکوں جال کے آہدیں کیوں روندیں
 میڈے جگرے کوں آئے ظالم آخود ڈال کے آہدیں کیوں روندیں
 میڈے من دی تار حویلی ونج غم پال کے آہدیں کیوں روندیں
 میڈی عاظر زندگی ساری کوں خود پگال کے آہدیں کیوں روندیں

000

ھن جو بن ہی جیویں حکم چلا ڈھلہ جو بن یار ناں راہن
 چہڑھے حکم منیندن اچ تیڈا اے سیں سرکار ناں راہن
 توں روسیں دھاڑاں مار کرائیں اے کھل مسکار ناں راہن
 ہوسی عاظر حال بے حال تیڈا تیڈے ہار سنگھار ناں راہن

نہیں دل کوں کوئی شے جس ڈیندی جڈاں سچا پیار نکھردے
اڈ ویندن نندراں اکھیاں دیاں جڈاں چین قرار نکھردے
بندہ حال کولوں بے حال ہوندے جڈاں گل دا ہار نکھردے
ہوندے عاظر موت توں ودھ صدمہ جڈاں جگری یار نکھردے

ناں اکھیاں سانول اڈھر کر دلدار شوقین ہیں اکھیاں دے
تیڈے اکھیاں ڈیکھ کے ہاں ٹھردے ہاں ٹھار شوقین ہیں اکھیاں دے
جبار ہسے حب رکھدے ہیں جبار شوقین ہیں اکھیاں دے
ہک واری عاظر ڈیکھتاں سہی اساں یار شوقین ہیں اکھیاں دے

تیکوں ڈھولن ول ول آہدا ہاں میڈی جان عذائیں وات نہ ڈے
 پئی زندگی اوکھی نبھدی ہے میکوں درد الم صدمات نہ ڈے
 ڈے خوشیاں پیار کوں پالن سکھ میڈے اکھیں کوں برسات نہ ڈے
 ساہ عاظر سیک دے سیک اچھن میکوں سیک سیک وچ سکرات نہ ڈے

بھانویں جتنے ڈکھ دلدار ڈیوے گزر یسوں جھٹ ناں چیسوں ناں
 توٹیں روز دے سانول سنیں ساڈے کرے تازے پھٹ ناں چیسوں ناں
 ہتھ نپ کے توٹیں ڈھول مٹھا ڈیوے راہیں سٹ ناں چیسوں ناں
 سر عاظر سنیں دے ناویں بھانویں گھنسی کٹ ناں چیسوں ناں

ہنی چار ڈیہاڑے جو بن دے وت ویساں ڈھل کچھ سوچ ذرا
 ہر کہیں کوں کھل کے ملیا کر ہی پل دا پل کچھ سوچ ذرا
 ودا یاد کریسیں پل پل کوں ناں ویساں ول کچھ سوچ ذرا
 ناں عاظر کوں سنیں جھٹکاں ڈے ہوی اج یا کل کچھ سوچ ذرا

میڈی ڈھول نشانی رول ڈتی گل پائیوں ناں کچھ سوچ تاں سہی
 کوئی حال حویلہ سنیں میڈا ول چائیوں ناں کچھ سوچ تاں سہی
 میں ڈکھڑے دے چن نال ولا الوائیوں ناں کچھ سوچ تاں سہی
 اج کتواں ڈینھ ہے عاظر کوں گل لائیوں ناں کچھ سوچ تاں سہی

تیکوں آہداں غربت ساڈو آ دلدار کوں اوکھا ناں کر
 بھانویں در در تے پنوا ساکوں سوہٹیں یار کوں اوکھا ناں کر
 اوندنا حسن شباب سلامت رہے منٹھار کوں اوکھا ناں کر
 اسان عاظر اوندے نوکر ہیں سردار کوں اوکھا ناں کر

000

میڈا رب سیں ساڈو دید بھنوا ہن پال ہن مردے پاٹی توں
 سڑگئی ہے ساول ڈگرے ہن پئے مال ہن مردے پاٹی توں
 نہیں ملدا پاٹی ٹوبھیاں وچ ہر حال ہن مردے پاٹی توں
 اے سال وی عاظر تس دا پیے ہر سال ہن مردے پاٹی توں

میڈار ب سیں اکھے حال ایچ ہیں اکھ اکھ ہے تریڈی آس ایچ ہیں
 ہر وہیڑا سنج سنسان ہسے پئے مارن در تیڈی آس ایچ ہیں
 گھٹ گھٹ دی تانگھ ایچ بال ہسے ہن مال بے گھرتیڈی آس ایچ ہیں
 گئے عاٹر اچو دامن سڈا ہے بر دی بر تیڈی آس ایچ ہیں

000

نت ڈیکھ کے چیکدے پالیں کوں این حال حشر توں ڈر لکدے
 ہے تسی دھرتی ڈکھ ماری این کال قہر توں ڈر لکدے
 اے وسبہ عاٹر وسدا ہا ہن ڈیکھ کے بر توں ڈر لکدے
 چودھار گھرائیٹیں گھر کر گئے ہن اپٹے گھر توں ڈر لکدے

ساکوں خیر دی بارش ڈے مولا اے حال رہے تاں کن ویسوں
 ہے ترکہ ایہو مال ساڈا بگھے مال رہے تاں کن ویسوں
 ساکوں عاظر غربت پھیہ مارے تنگ پال رہے تاں کن ویسوں
 ساڈے حال تے رب سیں ترس چا کر ایویں کال رہے تاں کن ویسوں

توں پار دو جھوک لڈائی ویندیں اروار دی سنج تھی ویسی
 بھج ویسی روکے و سبے دی کل شہر دی سنج تھی ویسی
 تیڈے عاظر کملے بھولے جھیں بے زار دی سنج تھی ویسی
 کریں سوچ کے فیصلہ چن دلبر تیڈے یار دی سنج تھی ویسی

چلو ویندا ہیں تاں بے شک ورنج گل لائی ورنج کچھے ٹر پوویں
 بس پیار بھرے انداز دے ورنج الوائی ورنج کچھے ٹر پونویں
 میڈے من ورنج بھائیں عشق والیاں ورنج کچھے ٹر پوویں
 میڈے عاظر آخری ساہ سن سیں ورنج کچھے ٹر پوویں

000

حالے خوشیاں سن تیڈے کول سچن غم نال نبھیسیں ول کچھساں
 ڈینھ رات جگارے ہاں کڈھسن اکھ مول نہ لیس ول کچھساں
 ناں کھل مسکار تے سکھ ہوسی رو رو الویسیں ول کچھساں
 نوی عاظر تے ہن تک پوندی جڈاں پیر نیسیں ول کچھساں

تیڈے سانول نظراں اچیاں ہن ساڈے پاڑے چولے کتھ بھاندن
 تیڈی ہے گزران امیراں وچ تیکوں کملے بھولے کتھ بھاندن
 ساڈیاں درد بھریاں جو گالھیں ہن تیکوں اتجھے رولے کتھ بھاندن
 اہج خوش ہیں عاظر غیراں وچ تیکوں پہلے ڈھولے کتھ بھاندن

000

کوئی گالھ منیندا نہیں ساڈی نادان جو ہے اوکوں کے آکھوں
 ہر گالھ اپنی منویندا ہے جند جان جو ہے اوکوں کے آکھوں
 سب سوھنڑیاں داسالا جند جیوس سلطان جو ہے اوکوں کے آکھوں
 توٹیں عاظر روز رویندا ہے بس خان جو ہے اوکوں کے آکھوں

تیڈی نا نہہ نا نہہ دے تکرادے وِج میں ہک ڈینھ دلبر رو باہساں
 نہیں رکٹے واہندے نیر میڈے کڈی خون دی مہندی لو باہساں
 جے سائیں اظہار ناں کیتوتاں تیڈے پیار اِج پاگل ہو باہساں
 میگوں عاظر موت دے وات نہ ڈے کڈی جنڈری توں ہتھ دھو باہساں

000

توں جتنا تلخ الا جیویں تیکوں پیار کریاں جو تھیبی
 یا رسیں جتنا میں کول تیکوں آٹ منیاں جو تھیبی
 بدنامیاں عشق دا زیور ہن بدنامیاں چساں جو تھیبی
 بس عاظر عمراں ساری میں تیڈا ماٹ ودھیاں جو تھیبی

کر خواہش پوری خان میڈا میکوں گھن ڈے ونگ ونگ جلدی پٹھ
 میڈی ویشیں دی دپھ بن پووے ہووے ونگ ست رنگ ونگ جلدی پٹھ
 میڈے خوشیاں دے سنیں نبھ پوون کجھ سوکھے ڈنگ ونگ جلدی پٹھ
 ہک لحظہ عاظر دیر نہ کر توٹیں ونج ہُن جھنگ ونگ جلدی ہتھ

000

!ساں ڈکھ دے مارے لوک ہسے ساڈے نال الیسن ڈکھ ملسن
 ساڈے ڈکھ دی ڈین کوں چئیں ویلے توں یاد کریس ڈکھ ملسن
 ساں تے ہا سے وی ہُن ہسدے ہن ساکوں یار ہسین ڈکھ ملسن
 ساڈا ناں ہے عاظر درد بھرا ساڈا ناں جو چیسین ڈکھ ملسن

میڈی درداں دے ویج جنڈری ہے منٹھار ملا تاں جنڈ چھٹسی
 جیندی تا نگ ہے ڈینھ تے رات میکوں سرکار ملا تاں جنڈ چھٹسی
 اوندے کالیاں کالیاں اکھیاں دا دیدار ملا تاں جنڈ چھٹسی
 میں عاٹر اچڑے پچڑے کوں بس یار ملاں تاں جنڈ چھٹسی

000

ایویں نکھڑیں نکھڑ کے رولی گئیں رُل گئی ہے ذات دی سدھ کائنی
 بس دل تے یاداں تیڈیاں ہن پیا سیں کائناں دی سدھ کائنی
 جھ چڑھدا ہے سجھ لہندا ہے ساکوں ڈینھ تے رات دی سدھ کائنی
 اساں عاٹر ہیں ہک لاش وانگوں ساکوں کہیں حالات دی سدھ کائنی

ھا نو یں راجہ حسن دی نگری دا تیڈے یار ہمارے یاد آندن
 تیڈے نین نشیلے بھلدے نہیں تیڈے تھوڈے پیارے یاد آندن
 تیڈی چنری دے نال سجدے ہوئے او ڈھول ستارے یاد آندن
 میڈے دل توں عاظر لہندے نہیں تیڈے نین کنوارے یاد آندن

000

چنیں ڈینھ دا ٹریے ڈھول میڈا میڈا اوکھا ہک ہک پل کر گئے
 کڈی ہنج نئی آئی میڈے اکھیاں چوں میڈے اکھیاں دیوچ چھل کر گئے
 میکوں سولی تے چن چاڑ کرائیں میڈے پیار دا اوکھا ول کر گئے
 میں عاظر پاگل کچھ نامی میکوں یار میڈا پاگل کر گئے

ہوں ہس ہس کے الویندا ہے میڈے ڈھول دی خاص نشانی ہے
 گورکے مکھ تے کالا تیل سجدے سوہٹیں چال تے اکھ مستانی ہے
 ہوں ڈھیر ملوک ہے یار میڈا اوندی چڑھدی شوخ جوانی ہے
 اوندیاں سپٹریں وانگوں زلفاں ہن میں عاٹر دا بس جانی ہے

000

اچ شام کوں میں ہک شخص ڈٹھم اوندا درد کنوں ہاں روندنا ہا
 بے تاب تھی کے ڈکھ درد کنوں او سرتے رکھ پانہہ روندنا ہا
 ہئی رورو کے پس بڈ ویندا ایویں ڈے ڈے کے دھاں روندنا ہا
 بس عاٹر اپٹیں یار دا او ول چا چا کے ناں روندنا ہا

اساں پٹیں ہیں ساڈا حال نہ کچھ اساں پٹیاں دے کیا حال ہوندن
 ساکوں چنتے ہوندن روزی دے ساڈے سرتے کئی جنجال ہوندن
 کڈی اتھ پاہندو کڈی اتھ پاہندوں ہر روز نویں بگڑدھال ہوندن
 ہئیں پن کے عاٹر گھن آندے ول پال ساڈے خوشحال ہوندن

ساکوں کاسہ ملیے ورثے وچ ہئیں پگال کریندے پالاں کوں
 ڈینھ سارا پن کے لنگھدا ہے ہسے شام کوں چیندے پالاں کوں
 ہر کہیں دئی پگالھ کوں پئی چھوڑونت صبر ہیں ڈیندے پالاں کوں
 جڈاں عاٹر پال نبھلدے ہن ہسے پن پئی سکھیندے پالاں کوں

جے توڑتیں یار نبھاٹیں نہیں ول قسماں چنیدا کیوں ہانویں
 تیڈے دل اچ جیکر پیار نہ ہا دل یار وٹیندا کیوں ہانویں
 پہلے سوچیں ہا دل لانوٹ توں گل باہیں پیندا کیوں ہانویں
 جے بھلڑاں حاوی عاٹر کوں ایڈا پیار کریندا کیوں ہانویں

000

میڈے اوکھے حال ہن اوکھ اچ ہاں سرکار کوں قاصد اکھیں چا
 تیڈے غم ہن مار مکائی ویندن غم خوار کوں قاصد اکھیں چا
 تیڈی مونجھ اچ مر مر ویندا ہے ہاں ٹھار کوں قاصد اکھیں چا
 توں آسیں عاٹر بچ پوسی میڈے یار کوں قاصد اکھیں چا

تیکوں صاف ڈساؤں اے جندا مٹیں جیڑھے حال دے وچ پئے پھر دے ہیں
 تیڈی یاد نہیں لہندی ہک لحظہ تیکوں جتنا یار و سردے ہیں
 نہیں عاظر ہوش ہو اس ہوندا ناں جیندے ہیں ناں مردے ہیں
 توں خان جو ہیں نئے کجھ آہدے متاں رنج تھیوے تہوں ڈردے ہیں

000

تیڈی ذات دی خاطر سوہٹاں سیں اسان جھکدے جھکدے جھک گئے ہیں
 ہر لکدے سینکھنے سنگتی توں اسان رُکدے رُکدے رُک گئے ہیں
 جیویں منڈھ توں کوئی شے سکدی ہے ایویں سکدے سکدے سک گئے ہیں
 تیڈے ظلم نہیں مکے عاظر سیں اسان مکدے مکدے مک گئے ہیں

توں سکھ ہیں میڈی زندگی دا تیڈے نال الیندا سکھ ملدے
 ہر ویلے سوچ اچ تو ہوندیں تیڈی سوچ سچیندا سکھ ملدے
 تیڈے نال جہان دیاں روٹھاں ہن تیڈے ودید بھنوینداں سکھ ملدے
 میڈی عاٹر جندتے جان ہویں تیکوں پیار کرینداں سکھ ملدے

000

سارے جہاں توں وکھری سخاوت حسینؑ دی
 عاٹر عظیم تر ہے شرافت حسینؑ دی
 توٹیں جو سر قلم ہا کر بو بلا دے ورتج
 نیزے تے جاری رہی ہے تلاوت حسینؑ دی

ڈھول مٹھل دے سنگ میں تھیواں
 توٹیں مست ملنگ میں تھیواں
 منگاں عاٹر روز دعائیں
 سوھٹیں ڈھول دی منگ میں تھیواں

000

درواں نال گھلیندے پئے ہیں
 جام صبر دے پیندے پئے ہیں
 جیرہی عاٹر مندری ڈے بگنیں
 چم چم کے بس جیندے پئے ہیں

ظلم اوپرے ٹھیک نہیں ہوندے
 یار نکھیرے ٹھیک نہیں ہوندے
 عاظر تے اہ غیر کھلیندیں
 کلا جھیرے ٹھیک نہیں ہوندے

000

اساں مخلص لوک ہیں مندے نہیں
 اساں کہیں دے کیتے گندے نہیں
 دل شیشے وانگ ہے عاظر سیں
 اساں دل دے کالے بندے نہیں

000

بخت دے نال زوال وی ہوندن
 اوکھے سوکھے حال وی ہوندن
 عاظر ڳالھ اے یاد رکھیں توں
 گندیاں دے وچ لال وی ہوندن

لح نہیں رہی لجدار نہیں رہے
 سچے سچے یار نہیں رہے
 رتوں عاطر کالیاں تھی بگین
 پہلے آئے پیار نہیں

000

غربت دا غم پوڑ گیا ہے
 ہر کوئی میکوں چھوڑ گیا ہے
 اوکھے حال کوں ڈیکھ کے عاطر
 یار وی یاری تروڑ گیا ہے

000

جیت ایج آئے ہیں ہرٹا پوسی
 غم وچ پڈٹا ترٹا پوسی
 ڈاڈھیاں نال ہن عاطر سانگھے
 اوکھا تھی تھی مرٹا پوسی

تیڈی کچھیں سیں غمخواری ہے
 تیڈی کوڑ دی تابعداری ہے
 مس کال تے عاٹر شک پوندے
 تیڈی مطلب توٹیں یاری ہے

000

پیار دا رشتہ ترور ڈتا ہئی
 مکھ سیں ساکن موڑ ڈتا ہئی
 آہدا ہانویں توڑ نبھیاں
 غربت آئی ہے چھوڑ ڈتا ہئی

000

میگوں اپٹیں من اچ گول تاں سہی
 میڈے نال جہن کجھ بول تاں سہی
 میڈے دل تے عاٹر ناں تیڈا
 میڈے سینے کوں توں پھول تاں سئی

خصوصی محبتان

☆.....سعید احمد سندھی	☆.....ملک محمد رفیق کٹائی
☆.....شاہ جہان سکھائی	☆.....ملک اللہ وسایا
☆.....ملک عزیز سیال	☆.....ملک مجید ڈاہر
☆.....ملک رفیق لوہار	☆.....ملک فاروق چچڑیں
☆.....محمد رمضان کٹائی	☆.....مرید کاظم شاہ
☆.....ملک عصمت کٹائی	☆.....عبدالعزیز ڈاہر
☆.....استاد محترم قمر زمان ڈمرہ	☆.....فیض محمد چچڑیں
☆.....محمد جاوید	☆.....مبشر رفیق مراد خیل
☆.....محمد وقاص	☆.....ملک سعید ڈاہر
☆.....ملک لطیف کٹائی	☆.....ملک محمد رمضان چچڑیں رملک
☆.....ملک اکرام ڈاہر	☆.....خمد شازر
☆.....ملک سراج الدین	☆.....ملک طارق
☆.....سلطان ٹیلر	☆.....عدنان خان بلوچ
☆.....ملک عزیز کٹائی	☆.....ملک منیر کٹائی
	☆.....عمران کتاب گھر رملک

بدلے جڈن وی نکلدن تے کٹھے تھیون لگدن تاں لوک اپنے من دے اندر ہک
وسو بے دی تانگھ گھن کے پہہ ویندن۔ داماں دی بھوئیں تے ور یہاں کولوں تس اُکرس
سرٹ یہہ اتے بہار دے ہوندیں ہوئیں وی بہار دے وچ خزاں دا منظر نظر دے
- کھڈیں۔ پہو۔ گپے۔ گس۔ تلائیاں تے بندڑیاں اچ رُکھے ڈگراں تے وٹ پائی
دے قطرے قطرے کول سکدن۔

ہر کوئی نہیں جیڑھا ایں علاقے دے ڈکھ کول سمجھے بھلا ہک شاعر ہی ہوندے جیڑھا
علاقے دے ڈکھ درد کول سمجھدے۔ کیوں جو ہر ذی روح دا ڈکھ شاعر ہی محسوس
کریندے۔ شاعر معاشرے دا عکاس ہوندے۔ اے سوچ دے صحرا کئی جھاگ کے
اپنے خیالات کول پرواز چڑھیندے۔ ایں ترانویں دا خوبصورت لکھاری سیں محمد ریاض
عاطر ہے۔ جیڑھا کہ اپنے وسبے دیاں نا انصافیاں، محرومیاں، ظلم، ظلل کول جیویں اپنے
من دے اندر محسوس کریندے اونویں ہی اپنی شاعری دے اندر اپنے علاقے دی
ترجمانی کریندے۔ ریاض عاطر ہک نوجوان پختہ کار شاعر ہے۔ اللہ تعالیٰ ایندی
کتاب ”تانگھ“ کول کامیاب کرے تے ایندی شاعری اچ مزید برکت پاوے۔

ڈھیر مبارخاں
محمد رفیق ساگر مراد خیل

This PDF is Created By
www.SaraikiKitabaan.blogspot.com

Edited By
FoMi BaLOch

Contact

Whatsapp
03449381525

Facebook
www.facebook.com/SadiBethak

Special Thanks
Malik Imtiaz Ahmad Saghir

سرائیکی کتابوں کی ویب سائٹ

www.SaraikiKitabaan.blogspot.com

ایں ویب کون بڑا ونڈا مقصد سرائیکی اچ پی ڈی ایف کتاباں دی کمی کون پورا کرنڑھے
لہذا تمام دوست تعاون کریو تے ایں کم اچ ساڈا ساتھ ڈیسو اگر تہاڈے کن کوئی سرائیکی
کتاب ہووے تاں ساڈے وٹس ایپ نمبر تے بھیج ڈیسو سرائیکی مصنفین دیاں بہترین
تے معیاری کتاباں اپلوڈ تھی چکیاں ہن ویب سائٹ تے تشریف گھن او
انشاء اللہ ضرور مزا آسی

Admin:
FoMi BaLOch

Special Thanks
Malik Imtiaz Ahmad Saghir

رابطہ

وٹس ایپ وکال ■

03449381525

فیس بک ■

www.facebook.com/SadiBethak